

А.А. ТУРИЛО, д-р екон. наук, проф., С.А. РТИЩЕВ, канд. екон. наук, доц.,
І.Г. ЄЛІЗАРОВ, асистент, А.С. БАЛАШОВ, студент
Криворізький національний університет

СУЧАЧАСНЕ ТРАКТУВАННЯ ТЕРМІНІВ «ЛЮДСЬКИЙ РЕСУРС» І «ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ» ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ У HR-ІНЖИНІРИНГУ

Характерні риси розглянуті вище щодо категорій «людський ресурс» і «людський капітал» будуть принципово мати той же зміст і на вищих рівнях їх дослідження і оцінювання (за ринковим критерієм розмежування понять «людський ресурс» і «людський капітал»), наприклад, для фірми, галузі, регіону тощо.

Далі дуже важливо підійти до проблеми оцінювання категорій «людський ресурс людини» і «людський капітал працівника».

Який стан даного питання на сьогодні? Вважаємо дуже далекий від потреб розвитку суспільства. Нагальність і об'єктивна необхідність розуміння сутності людини, її внутрішнього світу, мотивів і чинників поведінки неймовірно зростає в період стрімкої глобалізації, інформаційно-квантових змін, глибинніших трансформаційних процесів на всіх рівнях суспільного розвитку і конкретній людині зокрема.

В цьому ракурсі одним із аспектів даної проблеми є потреба в умінні поглянути на людину, як головну цінність, побачити всю її складність і багатогранність через певні ціннісні критерії.

Зрозуміло, що неможливо розкрити внутрішній світ людини і її вчинки ніякими моделями, критеріями і показниками (економічними, біологічними, технічними, соціальними, інтелектуальними, математико-інформаційними, кібернетичними тощо), принаймні на сьогодні і близьке майбутнє. Великий давньо-грецький філософ Сократ вказував, що знання не є розум, а добро має ще більш велике значення. Напрошується висновок, що інтелект – це далеко не вся цінність людини, і тим більш важливо, як вона поєднується з іншими його якостями та здібностями. Цінність людини – це категорія, що відображає дуже складний і багатогранний внутрішній світ людини, може бути оцінена в реальності в момент прояву людини в системі певних суспільних відносин і зміст якої формується і змінюється в часі під впливом різноманітних чинників.

Але рухатись в цьому напрямку потрібно, що і підтверджує вся історія розвитку суспільної науки. Найбільш відомий і широкоживаний в оцінці людини, а точніше його розуму, інтелекту є показник IQ (Intelligence Quotient). IQ – це кількісна оцінка рівня інтелекту людини.

Таким чином, будь-яка людина є носієм певної цінності, і сприймається «зовнішнім світом» саме через призму даної цінності, тобто як вона себе проявляє в діях і вчинках в різний час і в різних обставинах. Індикатори і критерії, по яким оцінюється цінність людини, визначаються в загальному сенсі вектором цивілізаційного розвитку, а в кожному конкретному випадку – нормами і правилами, визначеними суспільством, або тим чи іншим суспільним загалом.

Річ в тім, що тут не існує точних мірил, та вони і не потрібні. А от мати достатньо просту і прийнятну методику в цьому аспекті важливо. Тим більше, що вже існує позитивний і всіма визнаний метод оцінки інтелекту людини (через коефіцієнт IQ), який широко використовується в різних сферах життєдіяльності людини завдяки його відносній простоті та запитаності. І це є важливим кроком для подальшого пізнання людини, а в нашому випадку, для більш системного її оцінювання через дослідження категорії «цінність людини», а через неї підійти до аналізу таких економічних категорій як «людський ресурс людини» і «людський капітал працівника».

Список літератури

1. Базилук А., Хоменко В. Інвестування в людський капітал як складник корпоративної соціальної відповідальності. *Причорноморські економічні студії*. 2021. Вип. №66. С. 30–34
2. Гільорме Т. Кислиця К. Оцінювання людського капіталу як складової стратегії соціальної відповідальності підприємства. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. Вип. №10. С. 296–301
3. Турило А. М., Турило А. А. Менеджмент розвитку : фінансово-економічні аспекти, ефективність, особливості оцінювання, проблеми економічного балансу : навч.-наук. посібник. Кривий Ріг : Козлов, 2023. 115 с.
4. Людський капітал в інноваціях, адаптації, потенціалі макро- та мікрорівня : монографія / за ред. М. М. Шкільняка, Д. Павліщи, А. М. Турила. Тернопіль : Крок, 2022. 609 с.